

Spre un conținut academic în educația universitară și postuniversitară de medicina familiei

Prof. Univ. Dr. AFILON JOMPAN

Prof. Univ. Dr. AFILON JOMPAN

Facultatea de Medicină, Arad

Existența specialității de Medicina Familiei în România de peste 15 ani, precum și înțelegerea încă firavă a disciplinelor de Medicina Familiei în învățământul universitar creează premisele dezvoltării unui învățământ academic universitar și post-universitar de specialitate aliniat cerințelor spațiului european, la care sperăm să ne aliniem începând cu 1 ianuarie 2007.

O identitate a învățământului medical superior universitar, compatibilă cu spațiul comun european, a fost promovată încă de la Congresul 446 al Societății Internaționale de Medicină Generală, din 1992 de la Klagenfurt și până la recomandările Asociației Europene a Universităților (EUA).

Problematika învățământului de Medicina Familiei se concretizează azi prin două discipline, ce în majoritatea facultăților de Medicină se predau în anul III – Disciplina Asistență medicală primară și anul VI disciplina Medicina Familie.

Concret disciplinile acestea necesită un program de studiu similar ca număr de ore de curs și de pregătire practică, precum și o curricula universitară în proporție de 80% similară. Temele dezbătute necesită o parte a se regăsi în tematica de concurs în rezidențiat precum și pentru concursurile pe posturi vacante, iar abilitățile practice câștigate în tematica de concurs la prezentările de caz și la lucrările practice.

Aspectele privind dezvoltarea acestui învățământ universitar și post universitar la facultatea de Medicină a Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad le prezentăm succint pentru comparație și discuții în cadrul disciplinelor pe centre universitare.

Disciplina de Medicina Familiei a fost introdusă la 1 octombrie 1996, pe durata unui semestru de studii la anul V, în anul 1997 la aceeași promoție am predat încă un curs, din acel an toate promoțiile au parcurs un curs de 2 semestre, adică 15 săptămâni x 2 semestre x 2 ore în total 60 de ore de curs și un stagiu în cabinetele medicilor asistenți de medicina familiei – cabinete universitare de Medicina Familiei cu 4 ore pe săptămână stagiu.

Actualmente fișa disciplinei de Medicina Familiei cuprinde următoarea programă de desfășurare în cursul unui an universitar:

- Semestrul I
  - 15 săpt x 2ore/curs/saptămână = 30 ore curs
  - 15 săpt x 4ore/stagiu/saptămână = 60 ore stagiu
- Semestrul II
  - 15 săpt x 2ore/curs/saptămână = 30 ore curs
  - 15 săpt x 3ore/stagiu/saptămână = 45 ore stagiu
- Total
  - 60 ore curs
  - 105 ore lucrări

Din anul universitar 2003/2004 a fost introdusă la cererea expresivă a comunității Europene Disciplina de Asistență Medicală Primară, care în plan național s-a hotărât la întâlnirea cu decanii facultăți de medicină din țară și se desfășoară pe perioada unui semestru 14-15 săptămâni, cu o oră de curs și o oră lucrări practice, studiată de preferat la începutul pregătirii clinice a studentului medicinist.

- 15 ore curs pe săptămână, sem I la Arad disciplina de AMP
- 15 ore cursuri practice, sem I în anul III de studii universitare

Disciplina are în structură un șef disciplină (prof. univ, atestat), 3 asistenți medici primari de Medicina Familiei cu cabinete medicale individuale în relații cu Casa de Asigurări de Sănătate Județeană Arad – dar pe parcursul celor 10 ani am avut și plata cu ora pentru asistenți universitari intrați prin concurs ce își desfășurau activitatea unul în mediul rural (Centrul de sănătate – Sântana) și unul la Serviciul internări-triaj-urgente a Spitalului Clinic Județean.

Programe analitice a cursului de Medicina Familiei cuprinde în semestrul I Bazele Teoretice ale Mediciniei de Familie, iar în semestrul II, Ghiduri de practică medicală specifice asistenței medicinii primare (circa 28 entități clinice).

Programul de PREGĂTIRE POST UNIVERSITARĂ prin rezidențiat în Medicina Familiei implică necesitatea de a multiplica forțele implicate în procesul de educație.

În centrul universitar ARAD există un număr de rezidenți ușor de coordonat.

- AN I – 37 medici rezidenți, inițial 55
- AN II – 14 medici rezidenți,
- AN III – 19 medici rezidenți.

Pregătirea lor se face sub coordonarea disciplinei conform programei stabilite.

Modulul de 3 luni la începutul anului I constituie forma cea mai benefică de a vedea cu adevărat tineri medici cea ce au absolut nevoie să câștige pe perioada studiilor clinice diverse și ce abilitați practice să își însușească.

Păstrarea legăturii cu disciplina se face prin ședințele bilunare de referate la care participă toți rezidenții și unde li se oferă teme spre dezbateri și referate pregătite de ei în competiție.

La sfârșitul anului II există o lună de pregătire în sănătate publică și management al cabinetului medical ce poate deasemenea fi coordonată în

colaborarea cu disciplina de sănătate publică și strategii la cabinet,

Dezvoltarea cu adevărat în plenitudinea cunoștințelor câștigate și abilităților cunoscute o pot dovedi în anul III și desigur ar fi necesar în anul IV de rezidențial, gândidune-ne că majoritatea țărilor Comunității Europene au crescut acest proces de formare la 4-5 ani.

Învățământul postuniversitar necesită a oferi forme multiple de pregătire (cercuri, seminarii, mese rotunde, conferințe) pe teme de interes în practica asistenței medicale primare. Sunt de luat în considerare formele de pregătire ce pot atesta unele competențe specifice dorinței de pregătire în specialitate.

Masterate în medicina familiei, medicina socială și management sau forme aprofundate de studiu, ce ar putea fi atestate pentru calitatea de instructor formativ în specialitate. Activitatea instructorilor formativi de Medicina Familiei desfășurată în special în programa de pregătire a rezidenților din anul I-II-III necesită să fie atestate de Ministerul învățământului, iar instructorii nerecunoscuți ca asistenți universitari asociați ai facultăților de medicină.

O implicare mai accentuată a disciplinelor universitare în activitatea de cercetare medicală prin studii epidemiologice sau studii populaționale pe teme de interes cu medici de familie din teritoriu, ar fi benefică creșterii prestigiului, iar la conferințe și congrese aceste lucrări ar trebui premiate pentru conținutul și aportul lor

Activitatea de publicare de materiale în reviste de specialitate ar necesita de asemenea să constituie o prioritate a disciplinelor în facultăți.

Colectivele de redacție a revistelor:

- Medicina Familiei;
- Revista Medicală Română, ar implica o participare efectivă și consult științific pe tema materialelor publicate și a impactului lor asupra cititorilor care ar trebui să reprezinte o masă mai mare din rândul medicilor de familie. □